

СПРАВА «БАБКІНІС ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF BABKINIS v. UKRAINE)

(Заява № 8753/16)

Стислий виклад рішення від 27 березня 2025 року

Заявниця подала адміністративний позов до Харківського окружного суду про стягнення невиключеної заробітної плати. Заявниця стверджувала, що вона мала отримати повну заробітну плату на підставі положень Кодексу законів про працю України у зв'язку з «простоем». Заявниця також посилалася на пункт 3 Тимчасового порядку, що регулював становище органів державної влади, які постраждали внаслідок бойових дій у Донецькій та Луганській областях (далі – Тимчасовий порядок), який передбачав, що у випадку переміщення установ з непідконтрольної Уряду території на контрольовану Урядом територію заробітна плата працівників цих установ виплачувалася в повному обсязі за період до переміщення. 13 травня 2015 року Харківський окружний адміністративний суд відмовив у задоволенні позову заявниці щодо невиключеної заробітної плати пославшись на статтю 34 Кодексу законів про працю та на позицію Міністерства соціальної політики України викладену у листах з метою недопущення порушення бюджетного та трудового законодавства. Харківський апеляційний адміністративний суд залишив без змін постанову суду першої інстанції, повторивши зазначені міркування суду першої інстанції. 22 грудня 2015 року Вищий адміністративний суд України залишив без змін висновки судів нижчих інстанцій щодо невиклати заробітної. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниця скаржилася за статтями 6 і 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) що рішення національних судів не були належним чином обґрунтовані. Європейський суд вирішив, що ця скарга підлягає розгляду лише за статтею 6 Конвенції. Заявниця також скаржилася за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції що її позбавили можливості отримати належну їй заробітну плату. Розглянувши скаргу заявниці Європейський суд зауважив, що застосовні положення Тимчасового порядку розрізняють два періоди і заробітна плата за перший період мала сплачуватися у повному обсязі (без будь-яких умов), а заробітна плата за останній період підлягала сплаті за умови, що установа фактично працювала, а працівники виконували свої функціональні обов'язки. Національні суди не змогли пояснити, чому вони застосували пункт 4 положення Тимчасового порядку стосовно періоду після переміщення органу державної влади до позову заявниці, якщо позов фактично стосувався лише періоду до переміщення, тобто пункту 3 Тимчасового порядку, який регулював цей останній період. До того ж суди не вказали, чому вони розглянули загальні положення Кодексу законів про працю України у контексті необов'язкових листів Міністерства соціальної політики України, обидва з яких стосувалися всіх працівників, у тому числі приватного сектору, а не у контексті обов'язкової постанови Уряду та пункту 3 Тимчасового порядку, які конкретно стосувалися ситуації

державних службовців, таких як заявниця. Європейський суд дійшов висновку, що національні суди не виконали свого обов'язку наводити обґрунтування для своїх рішень та констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції. Європейський суд вирішив, що він розглянув основні юридичні питання, порушені в цій заяві, і тому немає потреби у винесенні окремого рішення у зв'язку зі скаргою за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує прийнятною скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції;
2. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;
3. Постановляє, що немає потреби окремо розглядати суть решти скарг за пунктом 1 статті 6 Конвенції;
4. Постановляє, що:
 - (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 2 100 (дві тисячі сто) євро, та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.
5. Відхиляє решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.